

דנה אלעזר-הלוי

ככה כותבים ספר מתח

חולמים לכתוב מותחן מוצלח? תתחילו בלהמציא דמויות שאפשר לאהוב ואז תפילו אותן מהצוק. בערך

הפתעות ותפניות. אל תהססו להציב לגיבורים שלכם שורה של תקלות ושיבושים שיקלקלו להם את התוכניות. דמיינו למשל שהגיבורה עומדת מול דלת נעולה שהיא מוכרחה לפתוח, והמפתח שיש בידה לא פועל. מותחן, נכון?

הכל קורה מהר

עד כאן כאשר לתוכן. אבל מה בעניין הצורה? ספרי מתח מתאפיינים בפרקים קצרים וקצביים, שתורמים לתחושה שהכול קורה מהר. רצוי שהפרקים ייגמרו ברגע מותח במיוחד – רגע שמתאר מכשול או סכנה שלא ברור איך הגיבורים יתגברו עליהם. באנגלית קוראים לרגע כזה cliffhanger – מונח מתחום הטלוויזיה שמשמעותו המילולית היא "איש תלוי על קצה צוק". אם הפרק נגמר בגיבור שתלוי על צוק – אין שום ספק שהקוראים ידפדפו מיד לפרק הבא כדי לדעת אם הוא ניצל או נפל (בדרך כלל, אם הגיבור טוב הוא ניצל. אם הוא רע, הוא נופל).

מי יהלך

עוד אמצעי ספרותי יעיל הוא דיאלוגים: הם תורמים לקצב העלילה ולאמינות של הדמויות, ועוזרים במיוחד כשצריך להסביר דברים מסובכים. אז קחו לכם גיבור או גיבורה אהובים, בחרו להם אויב ושלחו אותם לעלילה מפותלת. אם תכתבו את כל זה בפרקים קצרים, מלאי קליף האנגרים ודיאלוגים – קיבלתם יופי של ספר מתח! 📖

ספרי מתח הם לא סתם ספרים מותחים. הרי בעצם כל ספר אמור למתוח אותנו ולעורר בנו חשק לקרוא בו עד הסוף, ולא משנה אם זה ספר הרפתקאות, ספר קומיקס או ספר על אהבה. אז העצה הראשונה לכותבים מתחילים של ספרי מתח – או מותחנים, כמו שלפעמים קוראים להם – היא להבין מה הם הכללים המיוחדים לספרים האלה. ההגדרה המקובלת למותחנים היא ספרים שעלילתם עוסקת בתעלומה, בפשע או בפרשת ריגול, ושמעוררים בקוראים ריגוש, מתח, פחד והפתעה. חשבו על כל מותחן שאתם מכירים (ספר או סרט), וסביר שהם יענו על ההגדרה הזאת.

איזה גיבור

אבל איך כותבים מותחנים? רבים חושבים שצריך קודם כול לחשוב על עלילת מתח. אבל בעיני דווקא לא. בעיני חשוב קודם כול לברוא דמויות שהקוראים יאהבו ויזדהו איתן. אם לקוראים לא יהיה אכפת מגיבורי הספר, איך הם יהיו במתח כשיקראו על מה שקורה להם?

איפה המפתח?

ברגע שתחשבו על גיבור, גיבורה או חבורת גיבורים, תוכלו להתחיל לתכנן להם עלילה. במרכז העלילה צריך לעמוד יריב כלשהו – אדם או גורם שהגיבורים פועלים נגדו. אם הם בלשים, הם צריכים לתפוס פושע. אם הם מרגלים, הם צריכים למצוא מידע על אויב כלשהו ולהביא למפלתו. כדאי מאוד שהעלילה תהיה מפותלת ומלאת

ציילום: סטודיו גילי ומידית

דנה אלעזר-הלוי סופרת, מחברת הסדרה "שליחות חשאית"